

mindre end Danmarks, koster dog den administrative Bevogtning af Grændsen mellem 10 og 12 pCt. af samtlige Bruttoindtægter, derunder ei indbefattet, hvad Administrationen af Sølvsgræsen i det Indre koster, hvilket vistnok udgjør mellem 1 og 2 pCt., hvorimod i Danmark udgjøre Administrationsomkostningerne ved en indirecte Beskatning af denne Art ikke mere end mellem 14 og 15 pCt. Det er altsaa omtrent det Samme, som i et Land af den Udstrækning som Tydskland. Dette er kun muligt derved, at Bevogtningen af en Søgrænde er langt lettere end Bevogtningen af en Landgrænde. Jeg vil dog hertil blot føje, at Dybeboerselen paa Bornholm ikke koster mere end omtrent 16 pCt. af Bruttoindtægten og stiller sig altsaa i et meget fordeelagtigt Forhold; jeg troer ikke, at den ærede Rigsdagsmand vil kunne paavise nogen anden Skattefilde, af hvilken Bornholm med mindre Byrde vil kunne udrede et saadant Bidrag til Statskassens Fornødenheder som dette.

Hvad de Forslag angaaer, som ere stillede under Nr. 13 af tvende ærede bornholmse Rigsdagsmænd (Heggelund og Kosoed), troer jeg ikke, at Thinget vil kunne gaae ind derpaa allerede af en reent formel Grund, nemlig den, at de gaae ud paa istedetfor § 5 at sætte en heel ny §, hvori alene Bornholm omtales. Nu forekommer det mig, og det er i alt Fald ikke imødegaaet, at de samme Grunde, som kunde tale for at behandle Bornholm paa en ligsædlig Maade, ogsaa kunde gjælde for Læssø; men, dersom dette Forslag bliver antaget, saa vil Bornholm faae sin Godtgjørelse, eller hvad man nu vil kalde det, for den ophævede Brændsøderifrihed, den rene Indtægt af Beskatningen i 15 Mar, medens Læssø slet ingen Ting faaer. Det vil dog vistnok ikke i og for sig være billigt, og derfor troer jeg, at man ikke vil kunne gaae ind paa dette Forslag. Det vil ogsaa, som det vil sees, gaae meget videre, end selve Regjeringen har tænkt sig; thi, dersom man antager, at Brændeviinsforbruget paa Bornholm

virkelig vil holde sig saa stort, som de ærede Rigsdagsmænd fra Den, der netop ere bekendte med Forholdene, synes at antage, saa vil Afgiften omtrent indbringe 25,000 Rbd. om Aaret, og for 15 Mar følgerlig cirka 400,000 Rbd. altsaa dobbelt saameget, som den Erstatning, Regjeringen i sit Forslag havde tænkt sig, at der skulde tilkomme Bornholm. Begge de ærede Ministre, der have talt om Sagen, have meent, at Udvalgets Forslag ikke angav den rigtige Vej, naar det gik ud paa, at Bornholm skulde beholde Indtægten af Beskatningen i et vist Antal Mar, efter som det vilde føre til detsamme Resultat og være lettere, naar man istedet derfor gav Den en vis Capital. Det er ikke undgaaet Udvalgets Opmærksomhed, at man maaskee kunde anstille en saadan Beregning, hvorved Resultatet i og for sig kunde synes at ville blive detsamme, enten man gik den ene eller den anden Vej, men Udvalget har dog troet, at der var en meget væsentlig Forskjel mellem disse 2 Veie; den af Regjeringen forelagte gaaer ligesom ud derfra, at man, saa at sige, skulde tilkøbe sig Rettigheden til at beskatte Bornholm; man skulde drive en Handel med Bornholm, give dem en vis Betaling engang for alle og derved købe sig Ret til at beskatte dem for bestandigt. Det er altsaa et ligesom Bederlagssystem, og et saadant troer Udvalget har væsentlig Betænkelighed med Hensyn til de Følger, det kunde drage efter sig; Udkastet er ogsaa deri væsentligt forskjelligt fra vort Forslag, at det gaaer ud fra en bestemt Forudsætning om, at Staten i et vist Antal Mar vil faae en vis bestemt Indtægt af Bornholm; det affeer altsaa aldeles fra fremtidige Chancer, hvorover Ingen af os er Herre, og som Ingen kjender. Det er vel vist, at, naar dette Forslag er traadt i Kraft som Lov, har den danske Statskasse en Gjæld mere af cirka 200,000 Rbd., men det kan derimod være uvist, hvorvidt den vil blive ved at faae en Indtægt, som skal dække denne Gjæld i den beregnede Udstrækning.